

Nro 48.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Decembernek 13-dik napján 1793-
esztendőben.*

* * *

Régi példa beszéd a' Magyarok közt: *Ajándék
lónak nem kell a' fogait nézni; én pedig azt
tartom, hogy nemtsak a' lónak, hanem az al-
szonynak is meg kell a' fogait nézni, másként
hejjába vesztegetődik a' széna és abrak a' vén ló-
ra, a' fogatlan alszonyt pedig nem gyözi a' sze-
gény férfi a' hús rágással segíteni. Tulajdon ká-
rokkal tapasztallják a' Strafsburgiak, ennek a'
nemtsak a' Magyarok, hanem más nemzetek közt
is gyakorlásban lévő példabeszédnek hamisságát.
Eleinte ök is örömmel fogadták a' Frantzia Iza-
badtságnak kelzes lovát, azt gondolván, hogyha*

Y

jól fogják abrakkal tartani, majd kedvekre nyargalódhatnak azon; azomban úgy jártak vele, mint a' *Trójabeliek* a' Görögöknek tsalárd lovával. Most tapasztalják, hogy nincs foga a' Frantzia szabadság lovának, és bátor már egy-néhány milliomot adtanak légyen is 24 óra alatt annak tartására; mégis végtére nemcsak nem fognak azon nyargalódzni, hanem önnön magokat is elnyeli éh torkával. Talám ugyan előre megézték a' Fr. N. Gyűlésnek tagjai, hogy akár-mint iparkodjanak ők, 's akár mennyi embert öltöztessenek fegyverbe a' szövetséges Fejedelmeknek seregeik ellen, utólyára még is a' két fejű fekete sasnak körmei közzé kell *Strafsburgnak* akadni, 's azért pellyhezték ki annyira az oda való gazdag lakosokat.

Az a' reménység táplállya ugyan a' Frantziákat, hogy a' mit a' múlt Márt. 1-ső napjától fogva elvesztettek, tavaszig ismét vissza fogják nyerni, ez az oka, hogy a' télen sem akarnak fáradt seregeinknek nyugodalmat engedni; hanem mind *Flandriában*, mind *Alsátziában*, szerentsét próbálni. Ezt pedig egy szegény mathematicus javaslására végzette a' Jakobinusok klúbjaja, a' ki régtől fogva dolgozik a' Jakobinusoknak titkos gyűlésében, a' szerentsésebben folytatózó hadakozásnak plánján. Illyetén módon gondolkodik ez az *a. plus b. c. minus d.* közt nevedett ember *Budisson*: „Az egyesült hatalmasságok hadi seregeinek kordonnyát sohol sem lehet hathatósabbán által rontani, mint a' *Saár* vize mellett *Saarlouistól* fogva *Bitschig*. — *Hogyha úgymond*, mi ki ütendünk, *Lauternél* lévő tábori magazinumaikat fogják a' Prussusok védelmezni, és továbbá is bé zárva tartani igyekezni *Landaut*. Arra való nézve 80 ezer emberrel kellek *Saarlouisnál* bé törnünk, és az úgy nevezett *Hunnusoknak* vidéket (alsó Palatinátusban a' *Spanhejmi* és *Simmeri* hertzségek közt) özön módjára bé boritanunk. — *Moguntziának* az ijedtét megvetnünk, és *Lau-*

„ *térnél* bosszontanunk a' Prussusokat apró tsatá-
 „ zásaink által. E' miatt kéntelen lesznek a' szö-
 „ vettséges hatalmasságok *Landaut* oda hagyni;
 „ és az el pufztitatott *Moguntziába* elegendő né-
 „ pet tenni őrizetül. Ekként csak nem 25 órányi
 „ járó földet nyitunk magunknak a' Német Biro-
 „ dalomba való bé menetelre, és ha éggyszer ab-
 „ ban benn leszünk, könnyű leszen minékünk e';
 „ vagy ama dologhoz kezdenünk. *Wurmsernek*
 „ hadi serege nagy szorosságba fog ez által té-
 „ tetni, és némtsak az, hogy három oldalról
 „ is meg támadhattuk, hanem ennekfelette vízf-
 „ lza is nyomhattuk őket.

„ *Lüttichnél* nehezebben lehetne a' Német Bi-
 „ rodalomba bé rontanunk, mivel *Namurtól* fog-
 „ va *Monsig* mindenütt tömve vagyon Cs. K. se-
 „ regekkel, és csak egy kis helyetskén vagyon
 „ ott nyílás a' bé üthetésre. Majd meg láttuk,
 „ mit fog a' Cs. K. sereg *Saarlouisnál* lejendő bé
 „ rontásunkor mivelni, 's akkor osztán mi is úgy
 „ fogjuk dolgainkat intézni, a' mint a' környül-
 „ állások lesznek. „

Ez a' plánom múlt hólnapnak 10 dik napján
 tálatatott ki, 's hagyatott jóvá, mellynek jele az,
 hogy a' Frantziák három erős colonnében men-
 tenek a' Prussusok ellen. Minémű ki menetele lett
 legyen ezen történetnek, alább bővebben meg fog-
 juk beszélni.

Orosz Birodalom.

A' *Konstantzinápolyi* udvarnak külső maga
 viseletéből ugyan azt lehet ki hozni, hogy a' *Pé-
 térvári* udvarral kötött békességet állandóul meg
 fogja tartani, 's végtére talám azt is meg enged-
 ni, hogy 20 ezer emberrel meg rakodott Orosz
 flotta által mehessen a' *Dardanellákon*. Valamint
 az Orosz követ *Konstantzinápolyban*; úgy szintél
 a' Török követ is *Pétervárbán* rendkívül való pom-
 pával fogattattak el. — Azon betses ajándékok

közt, mellyeket a' nagy *Sultánnak* nevében bemutatott a' Török követ az Orosz Fejedelem aszszonynak, egy igen gazdag sátor is találtatik, mellynek belső része egézzlen drága gyöngyökkel vagyon ki rakva. Nemtsak ingyen való lakása vagyon mind magának, mind udvari embereinek; hanem ennekfelette elegendő ebesége, 's kész pénze pedig naponként 1300 rubel. — Valamint az Orosz követnek *Konstántzinápolyban* való létele: úgy a' Török követnek *Pétervárbán* való mulatása 2 millió rubelre fog menni.

Leg közelebb égy *ukazát*, az az, Császári parantsolatot küldött ki a' Fels. Orosz Császárné maga tartományaiba, melly szerezént 500 embertől égyet kíván hadi seregeinek öregbitésére, avagy pedig 8 millió rubelt, azoknak meg váltatásokért. Meg tartásra méltó dolog, hogy 1. Az Orosz testörző lovas és gyalog seregek, mellyek mind öszve 8224 főből, t. i. 1743 lovasból, és 6481 gyalogból állanak, a' több regimentektől vesznek magoknak rekrutákat. — 2. A' több táborigementekhez pedig minden 125 lakosból egy, a' kire t. i. a' sors esik, vitetik ei, mindazáltal kinek kinek szabadságában vagyon 400 rubellel meg váltani magát a' katonaságtól, a' melly válttság gyakorta éggynéhány milliomokra szokott menni. — 3. A' várakat, és tartományokat örző regimentek közzé adattatnak azok, a' kik vagy idejek, vagy más környülállásaik miatt alkalmatlanokká tétettek a' hadi szolgálatra való tételre. — 4. Az Orosz huszárok más nemzetek közt szoktak verbuváltatni.

Azon 32 nemes deputátusok, a' kik Lengyel Országának leg közelebb Orosz Birodalomhoz esett tartományaiból küldettek *Pétervárbá* a' közönséges homagiomnak, az az, esküvéssel erősített jobbagyi hívségeknek le tétélekre, ismét visszajártak hazájokba. Mindnyájokat meg ajándékozta ő Császári Felsége, kit órával, kit gyűrűvel, kit más betses portékával. A' három ízőszólló,

égy egy briliántos, és az Orosz Császárné nevének első betűjével fel ékesített arany tobák tartót nyert.

Hollandia.

Az *Orániai* örökös Fejedelem, a' *Hollandiai* helytartó Fejedelemnek első szülött fia *Wilhelm Fridrik*, *Hágába* váratott a' múlt hólnapnak végén, a' ki mindazáltal nem fog ottan sokáig múlatni; hanem minekutánna a' jövő esztendőbeli táborozásnak módjáról tanátskozni fog a' *Hollandiai* rendekkel, ismét vissza megy a' kormányára bízott seregekhez. A' *Brunsvigiai* örökös Fejedelem is az uralkodó hertzegnek idősbik fia, és a' *Hollandiai* választó Fejedelemnek veje *Károly György August*, *Hágába* ment e' mostan folyó hólnapnak kezdetében, kedves feleségével egygyütt, és a' mint az onnan érkezett levelekből értyük, egész télen ott fog múlatni. Épen midőn azt gondolák vala az *Hollandusok*, hogy hadi seregeik oda haza fognának téli quártélyban lenni, akkor vett 4 gárda regiment parantsolatot, a' táborba való masirozásra, mellyből azt a' következtést tsinállyák a' *Hollandusok*, hogy kevés nyúgodalma fog lenni hadi seregeiknek a' jövő télen.

A' békételenségnek lelke ismét ki akarta magát ütni a' szövetséges *Belgiomban*. Tagadhatatlan dolog, hogy mivel a' *Belga* többnire a' kereskedésből él, e' pedig nagyon akadályoztatik a' jelenvaló hadakazás által, nemcsak *Európában*, hanem *Ásiában*, és *Amérikában* is: sok kereskedő házak kívánnyák a' *Frantzia* hadakozásnak félbe szakasztatását, 's alattomban arra ingerlik polgár társaikat, hogy közönséges adressét, az az, instántiát nyújtsanak bé a' fő kormány székre, és hathatóképen sürgessék a' békességet. Félvén a' *Hollandiai* karok és rendek nagyobb zenehonától, még első bimbójában meg fojtották ezen immár el készített adressét, és oly

közt, mellyeket a' nagy *Sultánnak* nevében bemutatott a' Török követ az Orosz Fejedelem aszszonynak, eggy igen gazdag sátor is találtatik, mellynek belső része egézfien drága gyöngyökkel vagyon ki rakva. Nemtsak ingyen való lakása vagyon mind magának, mind udvari embereinek; hanem ennekfelette elegendő elesége, 's kész pénze pedig naponként 1300 rubel. — Valamint az Orosz követnek *Konstántzinápolyban* való létele: úgy a' Török követnek *Pétervárbán* való mulatása 2 millió rubelre fog menni.

Leg közelebb éggy *ukazát*, az az, Császári parantsolatot küldött ki a' Fels. Orosz Császárné maga tartományaiba, melly szerént 500 embertől eggyet kíván hadi seregeinek öregbitésére, avagy pedig 8 millió rubelt, azoknak meg váltatásokért. Meg tartásra méltó dolog, hogy 1. Az Orosz testörző lovas és gyalog seregek, mellyek mind öfzve 8224 főből, t. i. 1743 lovasból, és 6481 gyalogból állanak, a' több regementektől vesznek magoknak rekrutákat. — 2. A' több tábori regementekhez pedig minden 125 lakosból eggy, a' kire t. i. a' sors esik, vitetik el, mindazáltal kinek kinek szabadságában vagyon 400 rubellel meg váltani magát a' katonaságtól, a' melly válttság gyakorta éggynéhány milliomokra szokott menni. — 3. A' várakat, és tartományokat örző regementek közzé adattatnak azok, a' kik vagy idejek, vagy más környülállásaik miatt alkalmatlanokká tétettek a' hadi szolgálatra való tételre. — 4. Az Orosz hufzárok más nemzetek közt szoktak verbuváltatni.

Azon 32 nemes deputátusok, a' kik Lengyel Országának leg közelebb Orosz Birodalomhoz esett tartományaiból küldettek *Pétervárbá* a' közönséges homagiomnak, az az, esküvéssel erősített jobbágyi hívségeknak le tetelekre, ismét visszátértek hazájokba. Mindnyájokat meg ajándékozta ő Császári Felsége, kit órával, kit gyűrűvel, kit más betses portékával. A' három ízőszólló,

égy egy briliántos, és az Orosz Császárné nevének első betűjével fel ékesített arany tobák tartót nyert.

Hollandia.

Az *Orániai* örökös Fejedelem, a' *Hollandiai* helytartó Fejedelemnek első szülött fia *Wilhelm Fridrik*, *Hágába* váratott a' múlt hólnapnak végén, a' ki mindazáltal nem fog ottan sokáig múlatni; hanem minekutánna a' jövő esztendőbeli táborozásnak módjáról tanátskozni fog a' *Hollandiai* rendekkel, ismét vissza megy a' kormányára bízott seregekhez. A' *Brunsvigiai* örökös Fejedelem is az uralkodó hertzegnek idősbí fia, és a' *Hollandiai* választó Fejedelemnek veje *Károly György August*, *Hágába* ment e' mostan folyó hólnapnak kezdetében, kedves feleségével egygyütt, és a' mint az onnan érkezett levelekből értyük, egész télen ott fog múlatni. Épen midőn azt gondolák vala az *Hollandusok*, hogy hadi seregek oda haza fognának téli quártélyban lenni, akkor vett 4 gárda regiment parantsolatot, a' táborba való masirozásra, mellyből azt a' következtést tsinállyák a' *Hollandusok*, hogy kevés nyúgodalma fog lenni hadi seregeknek a' jövő télen.

A' békételenségnek lelke ismét ki akarta magát ütni a' szövetséges *Belgiomban*. Tagadhatatlan dolog, hogy mivel a' *Belga* többnire a' kereskedésből él, e' pedig nagyon akadályoztatik a' jelenvaló hadakazás által, nemcsak *Európában*, hanem *Ásiában*, és *Amérikában* is: sok kereskedő házak kívánnyák a' *Frantzia* hadakozásnak félbe szakasztatását, 's alattomban arra ingerlik polgár társaikat, hogy közönséges adressét, az az, instántiát nyújtsanak bé a' fő kormány székre, és hathatóképen sürgessék a' békességet. Félvén a' *Hollandiai* karok és rendek nagyobb zenebonától, még első bimbójában meg fojtották ezen immár el készített adressét, és oly

bölts rendelkezéseket tettek, hogy nem könnyen fogja magát a' nemzet más nyúghatatlan emberek által tulajdon bóldogsága, és jövendő tsendessége ellen fel ingereltetni engedni.

Printz *Condé* Novemb. utolsó fertályán Hágába váratott, 's a' mint mondatik Frantzia Országának északi részébe fog onnan utazni, holott öszve tsatolván magokat, a' ki költözött Frantzia nemesek a' Rojalistákkal előmenetelesen dolgoznak a' Fr. patrióták ellen. A' *Provinciai* és *Artésiai* Grófok, t. i. néhai XVI *Lajosnak* testvér öttsei, a' déli tartományokban öszve gyült királyt kívánó seregeknek igazgatásokra mentek.

Olasz Ország.

Minekutánna a' Sz. Római Pápa, előbbi nyavalyájától, t. i. a' podagrának fájdalmaitól megszabadult volna, ki költözött *Quirinalis* palotájából. (*Quirinálnak* neveztejk egy azon 7 hegyek között, a' mellyeken *Róma* fekszik, és az azon épített palota *Quirinalisnak*), ment *Vaticana* nevű palotájába, 's ugyan ottan lévő Sz. Péter templomában közönségesen sz. misét olvasott. — Novemb. 19 dik napján éjjel egy előbbeni Frantzia kurir *Cheveau* (olvasd *Sevó*) nevű meg fogatott azon vendég fogadóban, mellyben szállást tartott, 's árestomba vitetett. Igen sok levél, és nagy summa pénz találtatott nálla, arra való nézve, mingyárt vasba veretett, és olly kemény őrizet alá tetetett, mellyből nem egy könnyen menekedhetik ki, még ő rajta kívül 16 személlyek fogattattak el, a' kik t. i. a' mint az ő írásaiból ki tettett, vele egyet értettének, 's bünösöknek találtattak. Mitsoda gonofzságot mivelt, nem említik a' *Rómából* jött levelek, kéttség kívül titkos kémje volt a' *Párisi* Nemz. Gyűlésnek. — *Livornóból* iratik, hogy *Genuának* ki kötő helyeit bé zárta egygy Anglus és Spanyol *Gesvader*, az az, kis flotta (10 hadakozó hajónál többől álló hadi se-

reg' flottának neveztetik; a' melly hajó sereg pedig 10 hadakozó hajón alól álló hadi seregből áll, *Gesvadernek*, és így akár két, akár három, akár hat, akár kilentz hadakozó hajóból állyon valamelly sereg, nem lehet azt flottának, hanem *Gesvadernek* nevezni). — A' *Bastiában* és *St. Florentzben* (deákúl *banum Sancti Florentii*), *Cor-sikának* városaiban lévő Frantzia patrióták ki üt-vén nagy számmal *Kapo-korsót*, az az, *Caputcor-sumot*, melly *Afrikában* fekszik, és az Anglusok-hoz tartozik, egészlen el pusztították.

A' *Génuai* K. Társaság, a' mint már málszor is említettük, arra határozta meg magát, hogy ennekutánna is meg maradjon a' neutralitásnak alkotmánya mellett. Az alatt, míg az Angliai, Spanyol, és Nápolyi égyyesült hajós sereg abban foglalatoskodott volna, hogy ezen K. Társaság is a' Frantziák ellen hadakozó hatalmaságok társaságokba mennyen által, sok ellenkező értelmű lakosok nyilatkoztatták ki önnön magokat, a' kik nagyobb hajlandóságokat mutatták a' *Párisi* N. Gyűléshez, mint az Európai frigyes Fejedelmekhez. Úgy halljuk; hogy egy nagy complot, az az, öszve esküdött titkos társaság tudódott ottan ki, mellyben 3000 ember részeseült. — Minek kellyen tulajdonítani a' *Génuai* respublikának ezt a' maga meg határozását, ettől a' complóttól való félelemnek é? a' Frantzia gondolkozás módjának é? annak é, hogy a' *Génuaiaknak* egynéhány millió tőke pénzek vagyon a' Frantziák-nál, mellyet bizonyosan el veszítették volna, hogyha ők is hadat indítottak volna a' Frantzia Anarchisták ellen, avagy pedig más mélyebb, 's mélyebb nézett politicának, senki rajtok kívül meg nem határozhattya. Mihelyt ki jelentette maga akarattyát a' *Génuai* tanáts, mingyárt oda hagyták az Anglus, Spanyol, és Nápolyi hajók *Génua-nak* ki kötő helyét; a' tanáts pedig leg ottan szoros rendeléseket tett a' társaság tartományainak védelmezésére. A' tenger partyán lévő battériák tele vagynak ágyúkkal, és golyóbisokkal, és éj-

jel nappal két hadakozó hajó áll örrön. *Grimaldi János Baptista* Admirál tellyes hatalommal fel lévén tüháztatva, minden éjjel a' ki kötő helyben hál. A' városnak nagyobb részét éjjel nappal polgári katonák őrzik, és szintén ugyan vétkednek éggymás közt a' városnak védelmezésére nézve. Külében menvén a' tanátsnak, hogy az éggyesült Anglus, Spanyól, és Nápolyi hajók bloquirozzák a' *Génuai* ki kötő helyet, az az, semmi féle hajókat bé nem engednek oda menni, 's ki sem engednek onnan jönni, mingyárt parantsolatot adott, hogy minden idegenek, a' kik a' múlt esztendőben Oct. 1-ső napjától fogva *Génuába* mentenek, 48 óra alatt mennyenek ki a' városból, 4 nap alatt pedig minden *Génuai* tartományokból. Bizonyos jelentésekből tudjuk, hogy azon 6 napok alatt 17 ezer idegennél több ki költözött azon K. Társaságból, kiknek nagyobb része, hazájokból ki költözött Frantziákból állott. Nemisak az anya város mellett, hanem mindenütt nagy hadi készület tétetik ezen K. Társaságban, és olly két úfzó battéria épitetik, melly, ha a' szükség kívánándja, a' ki kötő helynek kapuihoz fog állittatni. — Eggy *Livornói* ki kötő helyben történt szerentsétlenségről jövő postával fogok szóllani.

Lengyel Ország.

A' *Grodnoi* Ország Gyűlésnek Novemb. 12 ik napján tartatott ülésében, 8000 arany rendeltett a' *Pétersburgha* menendő Lengyel követnek *Gr. Tyfzkiewitz Stanislónak*, oda való úttyára és köveitségének végbe vitelére, a' melléje adatott két köveitségbeli titoknoknak pedig, u. m. *Fryse* és *Puzyna* uraknak 1000 arany. Ujjokban el végezték a' Lengyel rendek, hogy keményen vizsgál-tassanak meg a' vóit *Targovitzi* confoederátiónak végzései, és jegyeztessenek fel azok a' pontok, melyek a' királyi méltóságnak sértegetésére tölloztak.

Anglia.

Londonból jött levelek által azt a' hirt vet-
tük, hogy egygy Frantzia brigantina hajó újj *Ebo-*
rakum alatt egygy Anglus pakét bóótra, az az,
posta hajóra tüzet adott, melly miatt számadás-
ra vonattatván az oda való fő kórmányozótól a'
nevett Frantzia hajónak kapitánya, és szeme
eleibe terjesztetvén, hogy ez az Amérikai K. Tár-
saság territoriumának, az az, vidékének, és a'
részre nem hajlás jussainak meg sértetésekkel,
égybe köttetett történet vólna, azt felelte, hogy
a' Frantziák tellyes bizodalommal vagynak az
iránt, hogy az Amérikánusok nem fogják mago-
kat az ő dolgaikba élegyíteni, és hogy ő nékiek
szabadságokban áll azt mivelni, a' mi nékiek
hasznos lenni tettzik.

Égygy olyan királyi parantsolat hirdettetett
ki múlt hólnapnak végén Angliában, melly sze-
rént, minden nagy Britanniái ki kötő helyekből
ki menendő gabonával, és lisztel meg terhelte-
tett hajók kötelesek lesznek esküvés alatt ki je-
lenten, hová, és kinek akarják vinni az elesé-
get. — Ugyan *Londonból* érkezett levelekből ol-
vassuk, hogy az Angliai seregek *Pondicherit* (igen
népes, és erős városa a' Frantziáknak napkeleti
Indiában, nevezetesen a' nagy *Mogol* Birodalmá-
ban) Novemberben el foglalták vólna; hogy *Fi-*
ladelfiában meg szünt az úgy nevezett sárga hideg
lelés, melly által 20 ezer embernél több temet-
tett a' földbe; hogy az Orosz Fejedelem asz-
szony mind szárazon, mind vizen segíteni fogja
az égyyesült hatalmasságokat a' jövő elztendei
táborozásban, hogy *Hove* Admirál keményen meg
ve te a' Frantzia hajó sereget *Dünkerkához* nem
melfze.

Frantzia Ország.

A' mit a' múlt postával küldött újság leve-
lünknek 330 lapján irtunk a' N. Gyülésnek meg

ölettetéséről, azt egy *Stutgardból* jött levél is hirdeti, és azt is hozzá telzi, hogy minekután-fülében ment volna e' történet a' Kojalistaknak, kemény lépésekkel mennek *Páris* felé. Ellenben a' későbben költ *Párisi* levelek leg kissebbet sem említnek e' történetről, hanem azt mondják, a' mit mi is ugyan ottan meg jegyzettünk, hogy azon complót, a' melly a' N. Gyűlésnek vagy meg ölettetésére, vagy a' gyűlés palotájának, mellyben minden üléskor számos halgatók szoktak jelen lenni, puska por által lejendő felvetetésére öszve esküdött, világosságra jött, és az óltától fogva egynéhány N. képviselők, és mások is, a' kik ezen öszve esküvésben részesültek, meg fogattattak. *Páris* városának mostani fő kormányozója *Henriót*, azt javasolta múlt hólnapnak 22-dik napján a' polgári előjáróknak gyűlésében, hogy a' fenytő és *Conciergerie* fog házban, számos őrállókat kellene helyheztenni, mivel olly gonosz complót vagy a' pöröly alatt, mellynek veszedelmes következései lehetnének, ezt is hozzá tévén, hogy a' Frantzia nemzet ellenségeinek aranya sokkal veszedelmesebb volna hadi seregeiknél.

A' *Párisi* tömlöztőkben 3360 személy ül mostan fogságban. Ezeknek száma mostan nőtön nő, a' miólta a' fellyebb emiitett complót világosságra jött. Az úgy neveztetett cassationális lézéknek 3 tagjai; a' N. Gyűlésnek 2 tagjai, u. m. *Bazire*, és *Chabót*, (*Julien* észre vévén a' sáfrán illatot, el eblábalt); *La Croix Rotomagumba* küldetett N. biztos; *Turget* exdeputátus, *Biroteau* el szökött N. Gyűlés tagja; *Delaunay* Generál a' *Mósa* mellett fekvő Frantzia tábornál; *Boisguyon* Generál adjutánt *Brestiában*; *Radir de St. Foix*, az *Artésiai* Grófnak volt házi mestere, s. a. t. a' kik mindnyájan haza árúlással vádoztatnak, fogva vitettek *Párisba*, 's nehezen kerülük el a' *gvilotinét*, ezt az átkozott elmének, átkozottabb tálmányát, melly éltendő alatt egynéhány ezer embernek végzette életét. *Chabót* azon száz ezer

lívrából álló summát, melly nékie, honnan, hon-
 nan nem, titokban vagyon, jutalomúl küldette-
 tett, hogyha a' N. Gyűlés ellen támadott com-
 plótban részesülni akarna, által adta a' közön-
 séges bátorságra ügyelő commissiónak, annak na-
 gyobb bizonyosságául, hogy *Párisban* legyen az a'
 complót; még is mindazáltal mind ő, mind *Ba-
 zire*, 's *Delaunay* meg fogattattak. A' nevezett
 commissió öszve tsatolta magát a' köz jóra vi-
 gyázó commissióval, 's mind kettő fáradhatatlan-
 nál munkálkodik annak tökéletes fel fedezésére,
 és azoknak az eszközöknek ki rendelésekre, mely-
 lyek által az a' titkos öszve esküvés még első fü-
 vében meg fojtattasson. Minekutánna a' polgári
 előjáróknak egy tagja *Chaumette* ki találta vól-
 na a' papság ellen való fekete epéjét, követke-
 zendő végzéseket hozatott, múlt hólnapnak 24-ik
 napján. 1. Hogy mivel már a' józan okosságon,
 és szabadságon kívül, más isteni tiszteletet, a' Fr.
 nemzet nem ismér, minden vallású gyülekezetek-
 nek templomaik zárattassanak bé. — 2. Min-
 den e' miatt támadható zenebonákért a' papság
 vonattasson számadásra. — 3. A' ki valamely
 bé zároltatándó templomot fel nyitánd, akár ki
 legyen az, mint gyanús ember fogattasson meg.
 4. Hogy a' revolutiónalis commissió szűnnyadha-
 tatlan szemekkel vigyázzon a' Frantzia papság-
 ra. — 5. Kérettessen meg a' N. Gyűlés, egy
 olly végzésnek hozására, melly által, égyátaly-
 lyában ki rekesztessenek a' papok a' közönséges
 hivatalokból.

Továbbá, hogy annyival inkább közönsége-
 sebbé tétessen az égyenlőségnek alkotmánya, azt
 is el végzette a' polgári előjáróknak gyülekezete,
 hogy ennekutánna, minden kenyér sütők égy for-
 ma kényeret süssenek, a' melly *égyenlőség kénye-
 rének* neveztesse. Sőt még többre is akart ez
 a' gyülekezet menni, arra t. i. hogy minden név-
 vel nevezendő hús, hal, s. a. t. égy forma lében
 főzettesse meg; hanem mivel égynehányan ta-

láltattak közöttök, a' kik a' külömb külömb féle eledeleket nem útállyák, ellene szegezték magokat ezen fel tételnek. — Ugy hallatik, hogy az egyenlőségnek nagyobb erősítésére, minden templomoknak tornyai le fognak rontattatni *Párisban*. — Bár tsak többre is mennének ezek az egyenlőségnek nagy apostolai, és azt is el végeznék, hogy mind magosságokra, mind vastagságokra nézve egyenlökké tétessenek a' Frantziák; még pedig a' leg kissebbnek mértéke szerént: fogadom, hogy ekként eggynehány millióval kevesebb bódúlt elméjű ember lenne közöttök.

Hadi Történetek és Környülállások.

A' Frantzia nemzet ellen hadakozó hatalmasságoknak, Belgiomnak, és a' Német Birodalomnak határain álló hadi seregeknek számok e' következő: Belgiomban mind öszve 80000 Austriacusok, 13200 Anglusok, 12000 Hannoveranusok, 14000 Hollandusok, 4000 Imperialisták, a' leg közelebb oda ment Hassusokon kívül; mind-öszve 123200. — A' *Rayna*, és *Saar* vizek mellett 60000 Prussusok, 45000 Austriacusok, 10000 ki költözött Frantzia nemesek, 16000 Imperialisták, mind-öszve 131000 ember. Ezt a' felsőbbel öszve vetvén, telzen 254200 embert.

Friburgumból iratik, hogy azon a' környéken, tseng, peng a' fegyver, és a' ki tsak alkalmas a' fegyver viselésre, örömmel megy hazájának védelmezésére, és a' Frantziáknak a' *Rajna* vizén lejendő átveteleknek meg akadályoztatására. Minden 14 nap más más vesbeliek fogják őket fel váltani. Minden lakos 30 krajtzárt, 1 font húst, 2 font szép kényeret, és elegendő hüvelykes veteményt fog kapni. A' leg kissebb falú is 30, 40, sőt 50 embert is ki állit, kiknek nem vas villa, nem kalza, nem tsép, nem nyárs, nem fejsze, hanem fliata és kard a' fegyverek. A' *Friburgumi* fő iskolából 2 professor, és 30 tanuló ifjú aján-

lotta magát ezen szabad sereg között való szolgálatra.

Hagenaui quártélyából írja Gr. *Wurmser* a' *Bétsi* hadi Cancelláriának, hogy Novemb. 28-dik napján meg támadták, 's vizsza is nyomták a' Prussus külső tábori vigyázóit a' Frantziák; hanem az után következett két napokon nagy veszteséggel vizsza verettek. — Nem tudván senki is hová tzeozzanak a' Frantziák, 14 napokig éjjel nappal fegyverben állottanak a' Prussusok. Arról is jelentést teszen Gr. *Wurmser*, hogy Decembernek 1-ső napján reggeltől fogva setét estig szüntelen viaskodtanak a' kakasok kordonnya ellen, de mindenütt vesztettek.

Hogy *Bitschnek* el vételében szerentsétlenek voltak a' Prussusok, a' Frantziáknak fortélyossága vólt oka. Fülökben menván, hogy a' Prussiai királyi hertzeg *Lajos* titkon *Bitsch* ellen készülyön, eggy spiont küldöttek a' Prussus táborba 's ki nyilatkoztatták általa az azon napon ki adott tábori parolát. A' Prussiai seregeknek előjárói annyival nagyobb bátorságban lévén, ki indították seregeiket. Az előjáró seregek a' Frantzia külső vigyázatokhoz érkezvén, minden akadály és bántódás nélkül által mentek azokon; hanem midön már 1600 ember a' kö falakra fel hágott, és a' városba is bé ment vólna, akkor adtak a' Frantziák mindazokra, mind a' künn maradtakra tüzet, melly nem keveset meg ölt közülök. Sok hazájokból ki költözött Frantzia nemesek is jelen vóltak ebben a' történetben, sokan el is vesztették életeket. — Maga a' királyi hertzeg is sebet kapott égyik karján.

A' mint ezen újság levelünknek kezdetében meg jegyzettük, nagy számú Frantziaság indúlt múlt holnapnak 27 ik napján a' Prussus seregek ellen, és minekutánna a' külső vigyázó seregeket visszátolta, és *Székely* obesternek corpusát

is ki nyomta vólna sántzaiból, a' nevezett hől napnak 29-ikén keményen tüzelt a' *Kaiserslautern* mellett fekvő Prussus táborra, sőt a' *Lauter* vizén is által jöven, el foglalta a' *Schlettenbachi* tetöket. Fülében menvén e' dolog az uralkodó *Brunsvigiai* hertzegnek, minden haladék nélkül ellenek indúlt, és 6 batallion gyalogságot, 2 regiment lovasságot, 's 2 battériát parantsólván corpusához kaptsoltatni *Morlautern* alatt várta bé az elleniséget, a' melly 10 ora tájban oda is érkezett 3 colonnében. Minden kesedelem nélkül hadi rendben álván keményen kezdett a' Prussus seregekre az *Otterbachi* tetökről ágyuzni. Annakutánna a' Frantzia gyalogságnak nagyobb része a' Prussus seregeknek bal szárnyán lévő erdőbe vévén magát, a' lovasságnak védelme alatt retteretes orditással meg támadta az ott hányatott redutákat, de a' melly 3 Prussus gyalog regimentek által vissza szoritatott. Egész setét éstig tartott az ágyuzás, mind égyyik, mind másik részről, éjjel semmi sem történt annál eggyebb, hogy az *Erlenbachi* erdőbe is sok Frantzia gyalogság vette magát. Következett napon mindjárt reggel meg újjitották a' Frantziák a' tsatát, és mivel az *Erlenbachi* erdőben lévő gyalogság a' Prussiai seregeknek jobb szárnyát is meg támadta, 2 Saxóniai batallion küldettetett onnan lejendö ki üzettetésekre, mellyet szerentsésen végben is vittek. A' ball szárnyán lévő erdőből is ki üzettek a' Frantziák, a' kik rész szerént le apritattak, rész szerént a' *Lauter* vizébe ugrattak a' Prussus hufzárok által.

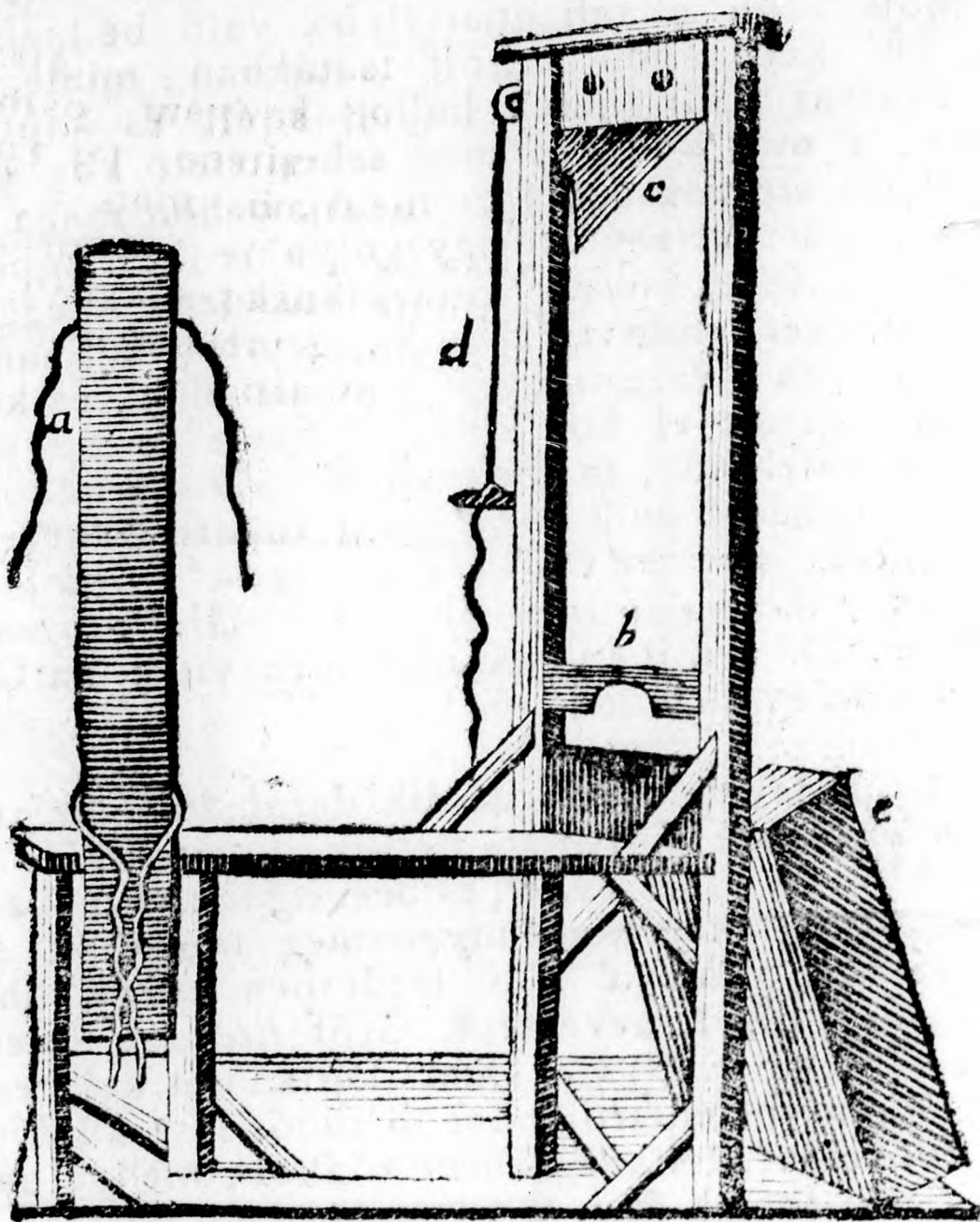
Allig verettettek vissza e' részről a' Frantziák, midön már dél után 1. orakor ismét eggy más Frantzia colonné ment meg verettetett tartsaiknak segittségekre, melly is, a' fogságban esteknek vallás tételek szerént, 15 batallion gyalogságból, és 5 regiment lovasságból állott. Ezen seregnél 3 N. biztosok is vóltak, a' kik világosan

meg mondták neki; hogy addig mig *Landaut* fel nem oldozzák a' blokáda alól, és ki nem üzik a' Cs. K. seregeket Alsátziából, még tsak ne is gondolkozzon a' téli quartélyba való bé szálásról. E' két napon tartott tsatákban, mintegy 40 Prussus hadi tisztek hullottak el, és kaptak sebet, a' meg holt, és meg sebesitetett köz katonáknak számok 600 före ment, önnön maga a' *Brünsvigiai* hertzeg is egy golyobis ütést kapott a' lábán. Az el hullott Frantziáknak számok eggynehány ezer emberre tétetik, 2 obristlajtinant, több tisztek, és mintegy 500 all tizt, és köz ember fogatott el közzülök. A' nyereseg 2 ágyúból, 1 zászlóból, számos vágni való marhából, és eggynehány palinkával meg rakott székerekből állott. Ezt az örvendetes hirt, e' folyó holnapnak 7-ik napján hozta hozzánk Gr. *Wartensleben* F. M. Lajtinántnak nevendék vitéz fia Gr. *Wartensleben* all hadnagy.

Újság leveleinknek 46-dik darabjába, az 314 lapon egy két szóval említettük, hogy Alsátziában *Reishofen*, *Mersweiler*, és *Schveighausen* mellett állott seregeinket keménnyen meg támadták a' Frantziák (ottan a' betű szedésben egygy hiba esett, és kétszer neveztetik Gróf *Klénau*, az első helyett Gr. *Gyulai* Oberstlajtinántot kell tenni) Ezen történetről bővebb tudósítást küldött Gr. *Wurmser* a' hadi Cancelláriához, mellyet mi is közleni fogjuk Érd. Olvasóinkal jövő postán.

Régtől fogva kívánnyák néhány Érd. Olvasóim a' *Frantzia Gvillotínának* rajzolattját látni. Lehetetlen volt ekkorig tellyesitenem kívánságo-

kat; hanem most már meg szerevén azt, imé meg küldöm :

Magyarázattya.

a.) Az a' deszka, a' mellyre kötöztetik a' halálra sententziáztatott szegény bűnös. — b.) Az a' nyakvas forma alkotmány, a' hová a' nyaka szorittatik. — c.) A' nyak-vágó éles bárd. — d.) Az a' sinór, mellyen a' bárd le botsátatik, és ismét fel vonatik. — e.) Az a' kosár, avagy korporsó, mellybe tétetik a' meg öletett bűnösnek teste.